

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα
Σπουδών του Παν. Πειραιώς

ΕΝΕΡΓΕΙΑ:

**Στρατηγική, Δίκαιο &
Οικονομία**

Μεταπτυχιακό Μάθημα:
Χρηματοδότηση Ενεργειακών
Επενδύσεων
& Διαχείριση Κινδύνου

Δρ. Αθανάσιος Δαγούμας,
Λέκτορας Οικονομικής της Ενέργειας &
των Φυσικών Πόρων, Παν. Πειραιώς

Ενεργειακές επενδύσεις

Τρόποι Χρηματοδότησης

Βασικοί Ορισμοί

Οικονομική Αξιολόγηση Επενδύσεων

Κριτήρια επιλογής επένδυσης

Καθαρή Παρούσα Αξία (ΚΠΑ) - NPV

Εσωτερικός Βαθμός Επένδυσης (ΕΒΑ) – IRR

Τι βαθμός είναι αποδεκτός?

Ταμειακές Ροές μιας επένδυσης

Σταθερές/τρέχουσες τιμές

Project IRR/ Equity IRR

Ενεργειακές επενδύσεις

- Συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής
  - λιγνιτικές, φυσικού αερίου συνδυασμένου κύκλου
- **Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας**
  - αιολικά, φωτοβολταικά, βιομάζα, γεωθερμία...
- **Ενεργειακή εξοικονόμηση**
  - Οικιακός, τριτογενής, δημόσιος, βιομηχανία
- **Ενεργειακές Υποδομές**
  - διασυνδέσεις, αγωγοί φυσικού αερίου...
- **Βιομηχανία**
  - Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης, φίλτρα...
- **Περιβαλλοντικές**
  - διαχείριση αποβλήτων...

Ενεργειακές επενδύσεις

Τα έργα μεγάλης προτεραιότητας, εντάσσονται με Διυπουργική Απόφαση στο fast-track.

Τη διευκόλυνση και τον συντονισμό της διαδικασίας χορήγησης αδειών, αναλαμβάνει ως αρμόδια εθνική Αρχή, η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών & **Ιδιωτικών Επενδύσεων** του υπουργείου Ανάπτυξης, με στόχο να διασφαλιστούν ταχείες και απλοποιημένες διαδικασίες χορήγησης αδειών και μείωση της γραφειοκρατίας.

Ενεργειακές επενδύσεις

Τον Ιούνιο 2014, εντάχθηκαν 12 ενεργειακά έργα:

Πρόκειται για τα 12 έργα που έχουν χαρακτηριστεί από την ΕΕ ως Ευρωπαϊκά Ενεργειακά Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος- **Projects of Common Interest (PCI's)** και αφορούν κυρίως ενεργειακές διασυνδέσεις με την περιοχή της Νοτιανατολικής Ευρώπης, της Κασπίας και της Ανατολικής Μεσογείου (Κύπρος-Ισραήλ).

Ενεργειακές επενδύσεις

Ηλεκτρική Ενέργεια

NSI East Electricity (Διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας Βορρά- Νότου στην κεντροανατολική και νοτιανατολική Ευρώπη).

- 1. Διασύνδεση Ισραήλ- Κύπρου- Ελλάδας μεταξύ Hadera (Ισραήλ) και περιοχής Αττικής, γνωστή ως Euro-Asia Interconnector.
- 2. Διασύνδεση μεταξύ Maritsa East 1 (Βουλγαρία) και Νέα Σάντα (Ελλάδα).
- 3. Υδροηλεκτρικό αντλησιοταμίευσης (hydro-pumped storage) στην Αμφιλοχία.

Ενεργειακές επενδύσεις

Φυσικό Αέριο

- 4. IGB: Διασυνδετήριος αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας μεταξύ Κομοτηνής και Stara Zagora.
- 5. Σταθμός μόνιμης ανάστροφης ροής στα ελληνο-βουλγαρικά σύνορα, μεταξύ Σιδηροκάστρου και Kula.
- 6. Πλωτός σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου στην Αλεξανδρούπολη- INGS LNG Greece.
- 7. Πλωτός σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου- Aegean LNG import terminal.

Ενεργειακές επενδύσεις

Φυσικό Αέριο

- **8.** Εγκατάσταση αποθήκευσης στην περιοχή της Καβάλας.
- **9.** Αγωγός TAP.
- **10.** Αγωγός ITGI.
- **11.** Αγωγός από υπεράκτια περιοχή Κύπρου προς ελληνική ενδοχώρα, μέσω Κρήτης.
- **12.** Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου.

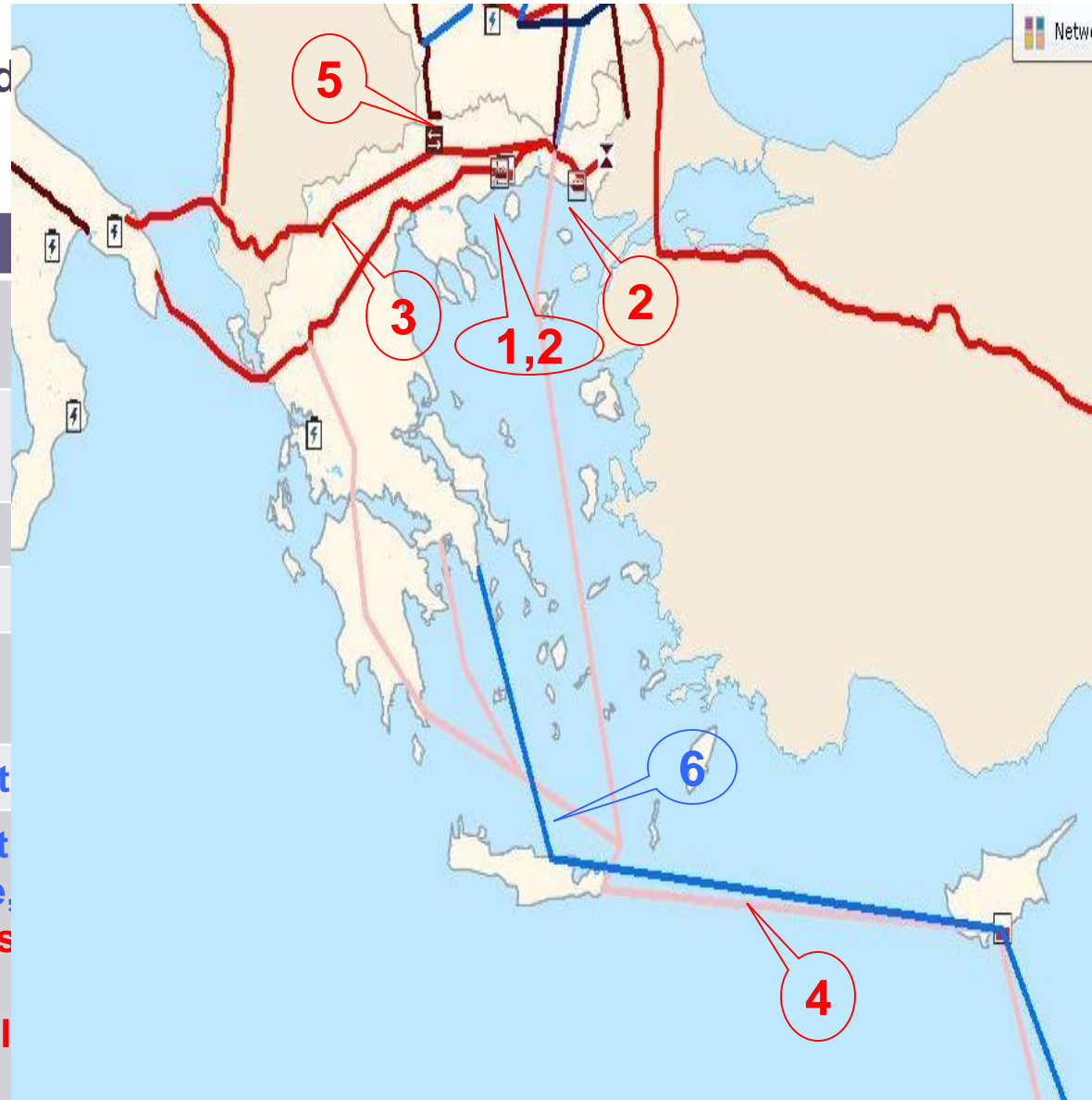
Projects of Common Interest for European Energy Security and Internal Energy Market

Projects of Common Interest for European Energy Security and Internal Energy Market

12 Projects of Common Interest (PCIs) – have been characterized as **fast-track** in Greece towards their faster implementation

	Project of Common Interest
1	Underground storage facility in South Kavala
2	Floating LNG terminals either in Kavala and/or Alexandroupolis
3	Trans Adriatic Pipeline (TAP)
4	East-Med Pipeline
5	Interconnector Greece-Bulgaria (IGB)
6	Euro-Asia electricity interconnect
R	2 nd Electricity interconnection with Bulgaria, Hydro pumping storage,
s	Reverse gas flow to Bulgaria, Gas
t	Compressor Station in Evros, Interconnector Turkey-Greece-Ital (ITGI)

Ενεργειακές επενδύσεις

Τρόποι Χρηματοδότησης

Βασικοί Ορισμοί

Οικονομική Αξιολόγηση Επενδύσεων

Κριτήρια επιλογής επένδυσης

Καθαρή Παρούσα Αξία (ΚΠΑ) - NPV

Εσωτερικός Βαθμός Επένδυσης (ΕΒΑ) – IRR

Τι βαθμός είναι αποδεκτός?

Ταμειακές Ροές μιας επένδυσης

Σταθερές/τρέχουσες τιμές

Project IRR/ Equity IRR

Κλασικές μορφές χρηματοδότησης

- **Αυτο-χρηματοδότηση (self-financing)**
  - Χρήση ιδίων κεφαλαίων (Μετοχικό κεφάλαιο με Διάθεση μετοχών, αδιανέμητα κέρδη, αποθεματικό...)
- **Δανεισμός (debt-financing)**
  - Σύναψη δανείου, το οποίο παρουσιάζεται στον ισολογισμό της επιχείρησης
- **Επιδότησεις – Κοινοτικά προγράμματα**
  - ΕΣΠΑ 2014-2020, ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, ΥΜΠΕΡΑΑ..
  - Φορολογικές ελαφρύνσεις....

Κλασικές μορφές χρηματοδότησης

- Χρηματοδότηση από Τρίτους (Third-party financing)
  - Εταιρίες Ενεργειακών Υπηρεσιών (Energy Service Companies – ESCOs) ..., που αναλαμβάνουν και το ρίσκο
- **Build – Operate – Transfer**
  - Η ανάπτυξη, λειτουργία του έργου από ένα οργανισμό για κάποια χρόνια, και μετά μεταφορά στο κράτος
- **Υβριδικά (συνδυασμών των ανωτέρω)**
  - Προγράμματα Ειδικού σκοπού (ΣΔΙΤ), Ειδικά Ταμεία (ΕΤΕΑΝ)...

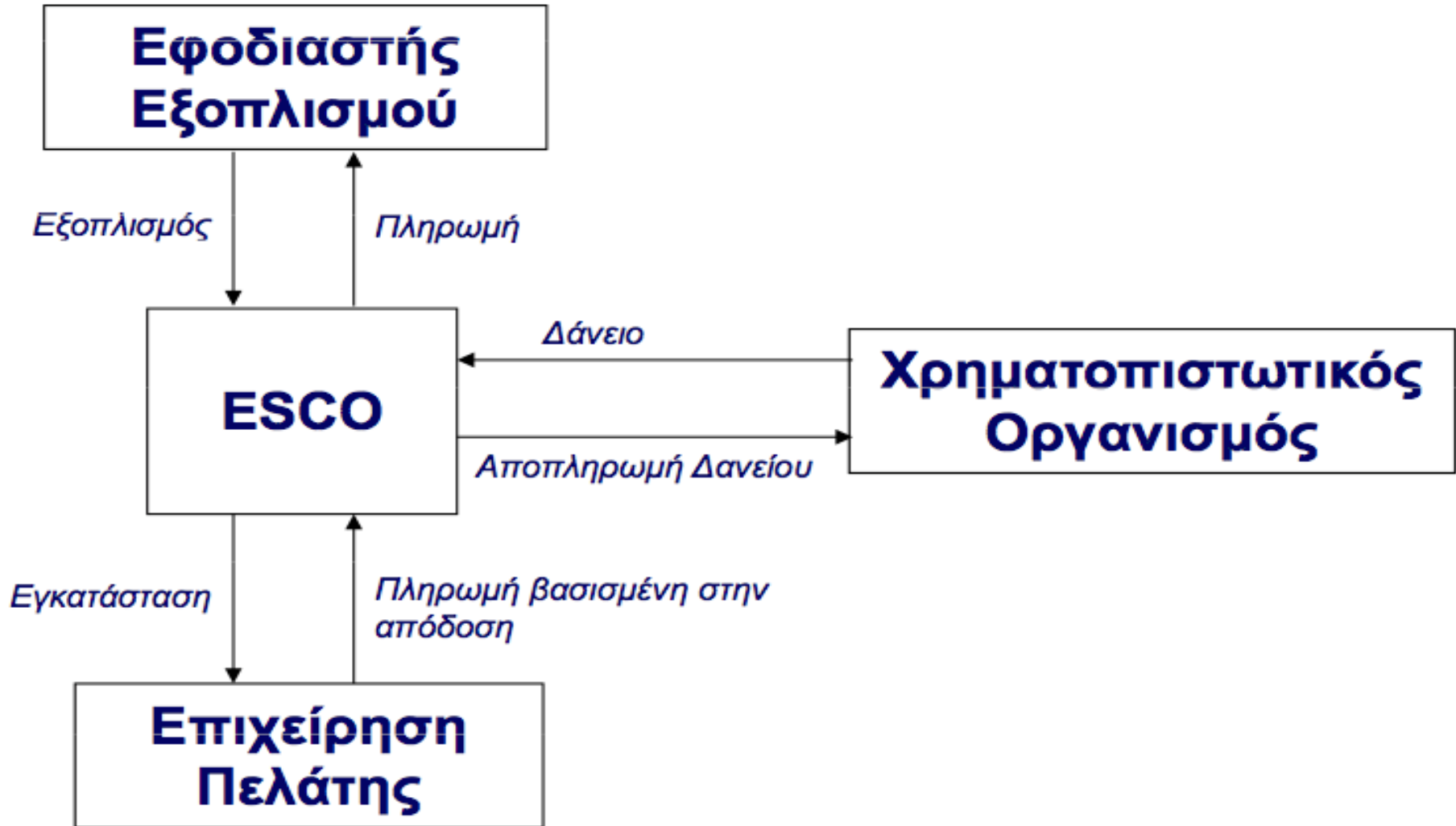

Κλασικές μορφές χρηματοδότησης

- **Energy Service Company (ESCO)**
  - Η ESCO αναλαμβάνει τη μελέτη, κατασκευή, λειτουργία του έργου
  - Η ESCO αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση (ή εξεύρεση χρηματοδότησης)
  - Η ESCO αναλαμβάνει τα ρίσκα

Κλασικές μορφές χρηματοδότησης

Κλασικές μορφές χρηματοδότησης

- **Energy Service Company (ESCO)**

Πλεονεκτήματα

- Μεταβίβαση κινδύνων
- Εμπειρία ESCO (σε τεχνικά – οικονομικά θέματα)
- Ο Χρήστης δεν αναλαμβάνει τεχνικές ευθύνες & στο τέλος του παραχωρείται ο εξοπλισμός και μειώνονται τα λειτουργικά του έξοδα
- Μικρότερο κόστος αγοράς εξοπλισμού
- Προσφορά πακέτου υπηρεσιών

Π.χ. ESCO αναλαμβάνει τη διαχείριση ενέργειας σε ένα νομοκομείο για 10 χρόνια, στα οποία πληρώνεται το 80% της εξοικονόμησης ενέργειας

Κλασικές μορφές χρηματοδότησης

- **Build – Operate – Transfer**

- Το κράτος παραχωρεί την ανάπτυξη ενός έργου, μέσω Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος και διαγωνιστικής διαδικασίας, σε έναν Οργανισμό
- Ο Οργανισμός είναι υπεύθυνος για την κατασκευή, χρηματοδότηση, λειτουργία και συντήρηση του έργου για μία ορισμένη χρονική περίοδο
- Η απόσβεση της επένδυσης γίνεται από την εκμετάλλευση του έργου από τον Οργανισμό
- Το έργο μεταφέρεται στο κράτος μετά τη λήξη της περιόδου

Κλασικές μορφές χρηματοδότησης

- **Build – Operate – Transfer (Πλεονεκτήματα)**
    - Μη καταβολή κρατικών κεφαλαίων
    - Μετατόπιση κινδύνων
    - Παροχή τεχνογνωσίας, σύγχρονου εξοπλισμού και πρόσβαση σε ισχυρές αγορές
    - Εισαγωγή ξένου κεφαλαίου
    - Βέλτιστη απόδοση
- Όμως υπάρχει:
- Ρίσκο πολιτικό, ρυθμιστικό, οικονομικό (αλλαγή όρων παραχώρησης)...

Κλασικές μορφές χρηματοδότησης

- **Build – Operate – Transfer (Προυποθέσεις)**
  - Εφικτό αποτέλεσμα με ικανοποιητικές αποδοχές
  - Αναγνώριση κινδύνων
  - Κατάλληλη κατανομή κινδύνων
  - Ξεκάθαρες και αρμονικές σχέσεις
  - Διάθεση συνεργασίας – κοινός στόχος
  - Ξεκάθαρο οικονομικό και νομικό περιβάλλον

π.χ. Ένας Δήμος καλεί ένα Οργανισμό την κατασκευή & λειτουργία συστημάτων αφαλάτωσης για υδροδότηση ενός νησιού για κάποια χρόνια

Κλασικές μορφές χρηματοδότησης

Κοινοτικά Προγράμματα

- ΕΣΠΑ 2014-2020 – Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (26 δις ευρώ, τα 21 δις κοινοτικά: 80%)
www.espa.gr/

Υποπρογράμματα του ΕΣΠΑ:

- ΕΠ ΥΜΠΕΡΑΑ 2014-2020- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη (2 δις)

<http://www.epperaa.gr/>

- ΕΠΑνΕΚ 2014-2020 - Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (4.5 δις ευρώ)

www.antagonistikotita.gr/

ΕΣΠΑ 2014 - 2020

ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Από το νέο ΕΣΠΑ, το 35% στις Περιφέρειες

Ενδεικτική κατανομή:

1 δις Ενέργεια,

2 δις Περιβάλλον,

4 δις Υποδομές (οδικοί άξονες, μέτρο...),

2 δις (Εργασίας & Παιδείας για δια βίου μάθηση),

1 δις (Έρευνα & καινοτομία)

4 δις (Αγροτικής Ανάπτυξης),

1 δις Αττική,

0.8 δις Κεντρική Μακεδονία

....

ΕΣΠΑ 2007 - 2013

Σύμφωνα με στοιχεία **27/8/2015**, η πορεία του ΕΣΠΑ 2007-2013 διαμορφώνεται ως εξής:

- Η συνολική **απορρόφηση** των διαθέσιμων πόρων του ΕΣΠΑ 2007-2013 ανέρχεται σε **20,3 δισ. € (ή 91,7%)**.
- Το ποσό των **ενταγμένων έργων** σε όρους συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης ανέρχεται σε 35,5 δισ. € (ή 145,8%).
- Το ύψος των **νομικών δεσμεύσεων** σε όρους συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης ανέρχεται σε 30,6 δισ. € (ή 125,9%).

ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Η Κοινοτική Χρηματοδότηση έρχεται από:

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερικής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας & Αλιείας (ΕΤΘΑ)
- Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΤΓΑΑ)

ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Κύριοι άξονες:

- **Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας** και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ)
- Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων **ανθρώπινου δυναμικού** – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση
- **Προστασία του περιβάλλοντος** – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον
- Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση **υποδομών** για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη
- Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της **δημόσιας διοίκησης** και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΟΡΑΜΑ 2014-2020

1. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Βασικοί τομείς:

- Ενέργεια
- Αγροδιατροφικές αλυσίδες και γαλακτοκομία (ανάπτυξη)
- ΤΠΕ
- Περιβάλλον
- Φαρμακευτικά προϊόντα
- Υγεία
- Μεταφορές & Logistics
- Παλινομήματα & Τουρισμός

Έμφαση σε:

- Δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις που προσελκύει επενδύσεις
- Ανταγωνιστικά πλεονέκτημα χώρας/περιφερειών
- Προσβασιμότητα στις εξαγωγές
- Εγχώρια παραγωγή προσταβέμενης αξίας
- Νέες γενιές «επενδύσεων» σε ΤΠΕ

- Έξυπτη εξειδίκευση «καινοτομία» - E&T
- Περιφερειακή προσαρμοστικότητα και δυναμική
- Ενισχυτικές υποστηρικτικές δομές επιχειρηματικότητας
- Πρόσβαση σε χρηματοδότηση
- Ανάπτυξη καλλυπόμενων επιχειρηματικών συντελεστών
- Επένδυση σε νέες αγορές και εμπλουτισμός προσφορών του τουριστικού προϊόντος
- Ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργικής βιομηχανίας και σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας

2. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

ΥΓΕΙΑ

- Αναδιάρθρωση του υφιστάμενου μεταλλευτικού παραγωγικού συστήματος για την προώθηση της βελτιστοποίησης της αλληλεπίδρασης
- Προσβαση για όλους σε υψηλής ποιότητας υγεία
- Πρωτοβάθμια φροντίδα
- Επικέντρωση σε όλους απειλούμετους με απεικτασία

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

- Στρατηγικές παρεμβάσεις για την καταπολέμηση των συνεπειών της κρίσης
- Ενδυνάμωση των «δημόσιων» πολιτικών πρόληψης/καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- Παρεμβάσεις για αποδοτικότητα ομάδων στόχων των προνομιούχων πολιτικών, αλλά και άλλες κατηγορίες που απειλούνται με απεικτασία από αγορά εργασίας
- Συνένδεξη με κοινωνία πολιτών
- Μεταμόρφωση

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Δευτερεύουσα εισόδηση στην αγορά εργασίας και εξασφάλιση της πρώτης απασχόλησης
- Συνένδεξη εκπαίδευσης και απασχόλησης - Κοινωνία νέων από τη ζήτηση δεξιοτήτων
- Κινητικότητα - Αιφώδηση της απασχολησιμότητας
- Επιμόρφωση της απασχόλησης
- Δράσεις για την ενίσχυση της αγοράς εργασίας των νέων και των μακροχρόνια ανεργών
- Μεγιστοποίηση των πρωταρχικών εργασιών για την υγεία
- Αξιοποίηση της κοινωνικής αλληλεγγύης
- Επένδυση σε διαμορφωμένο μοντέλο ΟΑΕΔ και απασχόληση του
- Καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας
- Βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος
- Διαβίωση μάθησης

3. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΦΙΛΙΚΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- Αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων (Κοινωνικό κεκτημένο) - Αποκύλιση
- Επιχειρηματικές ευκαιρίες σε αναπτυσσόμενους κλάδους
- Εξοικονόμηση ενέργειας - Ενέργειακή αποδοτικότητα
- ΑΠΕ
- Διαχείριση και πρόληψη των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή
- Προστασία και ανάδειξη της βιοποικιλότητας και του φυσικού τοπίου
- Προστασία πολιτιστικού περιβάλλοντος
- Ολοκληρωμένη Αστική Ανάπτυξη - Καθαρές μεταφορές

4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΕΚΣΥΓΚΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- Εξοικονομικές επενδύσεις και επέκταση των δικτύων μεταφορών και δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου
- Δημιουργία προτύπων ανταγωνιστικής αγοράς

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Ολοκλήρωση «θετικών» δικτύων (βασικών και τοπικών)
- Ανάπτυξη δικτύων για ενίσχυση επιχειρηματικότητας
- Προώθηση συνδυασμένων μεταφορών/Καμβάλι Logistics
- Ανάπτυξη λιμένων

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ / Τομείς παραμετρούμενοι

- Φιλικά προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον
- Δικαιοσύνη
- Υγεία
- Δημόσια οικονομική / Φορολογική μεταρρύθμιση
- Στρατηγικές ρυθμίσεις προγραμματισμού

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ / Τομείς παραμετρούμενοι

- Απλοποίηση / κοδικοποίηση νομοθεσίας
- Ανάπτυξη θεμάτων που αντιμετωπίζονται με διαφορετικό δυναμικό
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ / Οργανισμοί παραμετρούμενοι

- Εθνικά επίπεδα
- Περιφερειακά επίπεδα
- Τοπικά επίπεδα
- Ανάπτυξη της υποστήριξης
- Δομές
- Υποστήριξη δικαστικού

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕ ΠΑ

- Εθνικά επίπεδα
- Περιφερειακά επίπεδα
- Τοπικά επίπεδα
- Ανάπτυξη της υποστήριξης
- Δομές
- Υποστήριξη δικαστικού

ΕΥΡΩΠΗ 2020

Έξυπνη Ανάπτυξη (Smart growth)

Χωρίς αποκλεισμούς Ανάπτυξη (Inclusive growth)

Βιώσιμη Ανάπτυξη (Sustainable growth)

ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα:

- **ΕΠ ΑΝ.Ε.Κ:** Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
- **ΕΠ Υ.Μ.ΠΕΡ.Α.Α.:** Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
- **ΕΠ ΑΝ.ΔΥ.ΕΚΠ.Δ.Β:** Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
- **ΕΠ Δ.Μ.:** Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
- **ΕΠ Τ.Β.:** Τεχνική Βοήθεια
- **ΕΠ ΑΓΡ. ΑΝ.:** Αγροτική Ανάπτυξη
- **ΕΠ Θ.ΑΛ.:** Θάλασσα και Αλιεία

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)

Ενδεικτική κατανομή ΕΣΠΑ 2014 - 2020

#	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΔΕΤ					ΣΥΝΟΛΟ
		ΕΤΠΑ	ΕΚΤ και ΥΕΙ	ΤΣ	ΕΓΤΑΑ	ΕΤΘΑ	
1	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	3.043.061.670	692.023.753	0			3.735.085.423
2	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1.183.248.571	0	3.178.340.321			4.361.588.892
3	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	0	2.152.201.141	0			2.152.201.141
4	ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	181.045.295	205.380.000	0			386.425.295
5	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΡΑΚΗ	361.512.913	54.556.816	0			416.069.729
6	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	656.214.558	134.453.158	0			790.667.716
7	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	270.220.272	58.490.706	0			328.710.978
8	ΗΠΕΙΡΟΣ	232.004.598	35.012.393	0			267.016.991
9	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	334.197.511	68.145.671	0			402.343.182
10	ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	251.767.122	19.255.275	0			271.022.397
11	ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	76.083.924	21.254.512	0			97.338.435
12	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	164.710.675	56.826.934	0			221.537.609
13	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	159.313.611	26.641.391	0			185.955.002
14	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	219.703.223	27.500.744	0			247.203.968
15	ΚΡΗΤΗ	296.687.133	59.682.104	0			356.369.237
16	ΑΤΤΙΚΗ	694.796.659	239.372.769	0			934.169.428
17	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	63.682.818	22.449.008	0			86.131.827
18	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ				4.195.972.284		4.195.972.284
19	ΘΑΛΑΣΣΑ & ΑΛΙΕΙΑ						
20	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	184.193.775	83.269.985	71.496.408			338.960.169
	ΣΥΝΟΛΟ	8.372.444.330	3.956.516.360	3.249.836.729	4.195.972.284		19.774.769.703

νέο ΕΣΠΑ - Ενέργεια

- Ανακαίνιση των δημοσίων υποδομών με σκοπό την ενεργειακή απόδοση, έργα επίδειξης και μέτρα στήριξης
- Ανακαίνιση των κατοικιών με σκοπό την ενεργειακή απόδοση, έργα επίδειξης και μέτρα στήριξης
- Έργα ενεργειακής απόδοσης και επίδειξης σε ΜΜΕ και μέτρα στήριξης
- Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης σε μεγάλες επιχειρήσεις
- Συμπαγωγή υψηλής απόδοσης και τηλεθέρμανση
- Ηλεκτρισμός (υποδομές, διασυνδέσεις, ΑΠΕ ...)
- Φυσικό αέριο (υποδομές, επέκταση δικτύου...)
- Έξυπνα συστήματα διανομής ενέργειας μεσαίας και χαμηλής τάσης (έξυπνοι μετρητές...)

Ειδικά Προγράμματα

Σύμπραξη Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)

http://www.mindev.gov.gr/el/images/sdit/parousias_h-sdit-08102014.pdf

Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον

<http://exoikonomisi.ypeka.gr/>

Αναπτυξιακός Νόμος

Αναπτυξιακός Νόμος

Ο Αναπτυξιακός/Επενδυτικός Νόμος αποτελεί έναν ουσιαστικά επαναλαμβανόμενο νόμο με πολλές έως σήμερα διαφορετικές μορφές (ανανεώνεται ανά 4-7 έτη) ο οποίος και αποτελεί το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την **ίδρυση**, την **επέκταση** και τον **εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων**, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να επιδοτηθούν σύμφωνα με τα ποσοστά που καθορίζονται από τον εκάστοτε Εγκεκριμένο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

Ο τελευταίος Αναπτυξιακός/Επενδυτικός Νόμος είναι ο Επενδυτικός **Νόμος 3908/2011** στον οποίο επήλθαν δύο ουσιώδεις μεγάλες τροποποιήσεις με την ψήφιση των νόμων 4072/2012 και 4146/2013.

Ο εν λόγω νόμος οδεύει **προς αντικατάσταση** και βρίσκεται επί της παρούσης **σε ανενεργεία** (όσον αφορά τη δυνατότητα υποβολής νέων αιτημάτων υπαγωγής στις ευεργετικές του διατάξεις). Τελευταία προθεσμία υποβολής αιτημάτων υπαγωγής ήταν η 5η Μαρτίου 2014 ενώ οι πίνακες ένταξης οριστικοποιήθηκαν την 30/6/2014.

Αναπτυξιακός Νόμος

Τα βασικά χαρακτηριστικά του **Νόμου 3908/2011** ως έχει (αν και ανενεργός) είναι τα κάτωθι:

- Αφορά Πολύ μικρές, Μικρές, Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις
- Παρέχει Ενίσχυση μέσω **Φοροαπαλλαγών και Επιδοτήσεων** με χρηματική ενίσχυση ή μείγμα αυτών τόσο επί συμβατικών επενδύσεων όσο και επί επενδύσεων leasing. Το ποσοστό ενίσχυσης καθορίζεται ανάλογα με το Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ο οποίος και διαμορφώνεται ανάλογα με το per capita GDP στους νομούς της χώρας (μικρότερο GDP per Capita = μεγαλύτερο ποσοστό ενίσχυσης).
- Ενισχύει επενδύσεις σε CAPEX είτε αυτό αφορά σε εκσυγχρονισμό είτε σε επέκταση είτε σε ίδρυση παραγωγικών μονάδων και όχι Operating Expenses νέων επενδύσεων (προσωπικό κτλ).

Αναπτυξιακός Νόμος

- Καλύπτει τις περισσότερες δραστηριότητες από τους βασικούς τομείς της οικονομίας όπως **Τουρισμό, Μεταποίηση, Logistics, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Παραγωγή και Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων, Παροχή Υπηρεσιών** και λοιπές δραστηριότητες.
- Δεν απαιτεί την **κατάθεση ειδικών αδειοδοτήσεων κατά την υποβολή του φακέλου**
- Απαιτεί την αναφορά συγκεκριμένου χρηματοδοτικού σχήματος (Δάνειο, Ίδια Κεφάλαια, Ενίσχυση) αλλά δεν απαιτεί την **κατάθεση επιστολής έγκρισης δανείου κατά την υποβολή του φακέλου.**
- Προβλέπει προκαταβολή έως το 100% της επιδότησης με την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής.
- Ο ενδιαφερόμενος απαιτείται να αποδείξει κατά την υπαγωγή του τη δυνατότητα να διαθέσει **το 25% κατ' ελάχιστον του αιτούμενου επενδυτικού του σχεδίου μέσω ιδίων κεφαλαίων** (όχι τραπεζικό δανεισμό).
- Το **ελάχιστο ύψος επενδύσεων** είναι στα 100.000,00€ - 200.000,00€ (ανάλογα με το είδος του σχεδίου).

Αναπτυξιακός Νόμος

Σύμφωνα με το **N. 3299/2004** στην Ενέργεια επιδοτούνταν μεταξύ άλλων:

- Παραγωγή ηλεκτρισμού από **ήπιες μορφές ενέργειας** και ειδικότερα την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική, τη γεωθερμική και τη βιομάζα, επενδυτικά σχέδια συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας. **Το μεγαλύτερο trend αφορούσε την υποβολή προτάσεων για ΦΒ Σταθμούς.**
- Εκσυγχρονισμός, επέκταση και ίδρυση **μονάδων διαχείρισης αποβλήτων και απορριμμάτων**, και επεξεργασίας λυμάτων.
- **Ενεργειακή Αναβάθμιση** και μείωση Περιβαλλοντικού αποτυπώματος μέσω εξοικονόμησης ενέργειας και διαχείρισης αποβλήτων/απορριμμάτων για Υφιστάμενες Παραγωγικές Μονάδες σε διάφορους κλάδους.

Αναπτυξιακός Νόμος

Σύμφωνα με τον **N. 3908/2011** επήλθαν σημαντικές αλλαγές:

- Στην **αρχική** μορφή του Νέου Νόμου **δεν** συμπεριλήφθη η δυνατότητα υπαγωγής για επενδύσεις σε **ΦΒ Σταθμούς**.
- Στη συνέχεια και κατόπιν ψήφισης του 4155/2013, **έπαψε**, από 1^η Ιανουαρίου 2014 η **δυνατότητα επιχορήγησης μέσω χρηματικής ενίσχυσης για όλα τα επενδυτικά σχέδια ΑΠΕ** πλην αυτών που ανήκουν στους υδροηλεκτρικούς και υβριδικούς σταθμούς, στα αντλησιοταμιευτικά συστήματα ενέργειας και στις μονάδες παραγωγής ενέργειας από βιομάζα και βιοαέριο.
- Για τα εν **λόγω επενδυτικά σχέδια ΑΠΕ** (πλην των ως άνω εξαιρέσεων) παρέμεινε η δυνατότητα ενίσχυσης μέσω του **κινήτρου της φοροαπαλλαγής** έως τη λήξη της δυνατότητας υποβολής αιτημάτων υπαγωγής.
- Στις περιπτώσεις ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα των ΑΠΕ, η ενίσχυση μέσω χρηματικής επιδότησης οδηγούσε σε μείωση της προβλεπόμενης **Feed-In-Tariff (FIT)** με την οποία πωλούσε η μονάδα.

Νέος Αναπτυξιακός Νόμος

Σε δημόσια Διαβούλευση ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος, 2015?

- η διατήρηση της **επιχορήγησης** ως βασική μορφή ενίσχυσης των επιχειρήσεων και
- ο εμπλουτισμός των παρεχόμενων κινήτρων με νέες μορφές όπως η **ενίσχυση του επιτοκίου**,
- **δάνεια με εγγύηση** του Ελληνικού Δημοσίου,
- **φορολογικές απαλλαγές** αλλά και
- συνδυασμό των παραπάνω κινήτρων.
- **εως 45% η επιδότηση**

Οι βασικές προτεραιότητες – στόχοι:

- η δημιουργία θέσεων εργασίας
- η ενίσχυση της παραγωγικής δομής της χώρας
- η προσέλκυση ξένων επενδύσεων
- η διάχυση της τεχνολογίας – καινοτομίας και επιχειρηματικότητας
- οι επίτευξη συνεργειών μεταξύ εγχώριων και ξένων επιχειρήσεων

Φορολογικές ελαφρύνσεις/επιδοτήσεις

Ενδεικτικές φορολογικές ελαφρύνσεις

αα) εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή συστήματος που κάνει χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

ββ) αγορά και εγκατάσταση συστήματος θέρμανσης φυσικού αερίου.

γγ) αγορά και εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών

δδ) αγορά και εγκατάσταση αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και ψύξης - θέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου ή ανανεώσιμων πηγών.

εε) θερμομόνωση σε υφιστάμενα κτήρια

στ) δαπάνη για τη διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από αρμόδιο επιθεωρητή.

Ενδεικτικές φορολογικές ελαφρύνσεις

Σε περιόδους Δημοσιονομικής Επιτήρησης (και όχι μόνο) η υλοποίηση φορολογικών ελαφρύνσεων πρέπει να συνοδεύεται από **εκτίμηση των επιπτώσεων τους στα δημοσιονομικά, στην οικονομία και στην αγορά εργασίας.**

Συνεπώς αποτυπώνεται η **εγχώρια προστιθέμενη αξία των επενδύσεων/υπηρεσιών**, η εκτιμώμενη αύξηση του κύκλου εργασιών ανά κλάδο και τελικά τα αναμενόμενα δημοσιονομικά έσοδα.

- Χρησιμοποιούνται Πίνακες Εισροών - Εκροών

Μια φορολογική ελάφρυνση στην ενεργειακή αναβάθμιση να λειτουργήσει χωρίς δημοσιονομικό κόστος και να έχει επιπλέον θετικά αποτελέσματα στην οικονομική δραστηριότητα και στην απασχόληση.

Ενδεικτικό πρόγραμμα για φυσικό αέριο

Πρόγραμμα επιδότησης για την μετατροπή λεβήτων αυτόνομης και κεντρικής θέρμανσης σε λέβητες φυσικού αερίου

- Συνολικό ποσό επιδότησης **15 εκατομμύρια ευρώ**
- Θα καλύψει περίπου **50.000 νοικοκυριά**
- Επιδοτεί με ποσά από **1.000 έως 5.500 ευρώ** το κόστος μετατροπής καυστήρα ή λέβητα,
- αφορά αποκλειστικά τις περιοχές που λειτουργούν οι τρεις ΕΠΑ, δηλαδή **Αττική, Θεσσαλονίκη και Θεσσαλία**.
- αλλαγή του καυσίμου σε μια πολυκατοικία, παραμένει η απαίτηση εξασφάλισης πλειοψηφίας 50% συν ένα, των μεριδίων μιας πολυκατοικίας

**Road to success?
Engage the others!**

Uber

The world's largest
taxi company, owns
no vehicles.

The world's most
popular media owner,
creates no content.

Facebook

Alibaba

The most valuable
retailer, has no inventory.

The world's largest
accommodation provider,
owns no real estate.

Airbnb

Something interesting is happening.

TOM GOODWIN